

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Володимирська, 54, Київ-30, 01601, МСП.
E-mail: prez@nas.gov.ua. Факс: (044) 234-32-43
Телефон: канцелярія 234-51-67, 239-65-94; для довідок 239-66-66, 239-64-44
Для телеграм: Київ, Наука. ЕДРПОУ 00019270

№ Іш/239 - 8 «09» 09 2024р.

На Ваш №

Керівникам наукових установ
та підприємств НАН України

Міністерство освіти і науки України листом від 05.02.2024 №1/2000-24 звернулось до Національної академії наук України щодо необхідності припинення будь-яких форм наукової (науково-технічної) співпраці з російською федерацією (далі — рф) та республікою білорусь (далі — рб).

Відповідно до наданої у листі інформації, після повномасштабного військового вторгнення в Україну, яке рф, за підтримки рб, здійснила 24 лютого 2022 року, Кабінет Міністрів України постановою від 24 березня 2022 року № 355 денонсував Угоду в галузі освіти і науки з Російською Федерацією, постановою Кабінету Міністрів України від 09 квітня 2022 р. № 417 денонсував Договір між Урядом України та Урядом Республіки Білорусь про співробітництво в галузі науки і технологій. Верховна Рада України ухвалила Закон України від 19 червня 2022 року № 2299-ІХ «Про припинення дії Угоди між Урядом України та Урядом Російської Федерації про науково-технічне співробітництво».

Зазначені нормативно-правові акти **припиняють наукову, науково-технічну співпрацю** з міністерствами, науково-дослідними установами, науковими організаціями та товариствами, закладами вищої освіти та підприємствами держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором.

Крім того, відповідно до Закону України «Про санкції» від 14 серпня 2014 року № 1644-VII з метою захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України застосовуються спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції). До видів таких санкцій, що визначені пунктом 20 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції»,

належить, зокрема, *«припинення культурних обмінів, наукового співробітництва, освітніх та спортивних контактів, розважальних програм з іноземними державами та іноземними юридичними особами».*

Відтак, як зазначено у листі Міністерства освіти і науки України (далі — МОН) від 05.02.2024 №1/2000-24, будь-яка співпраця з представниками держави-агресора, а також рб (за підтримки якої здійснюється агресія проти України), у тому числі на рівні спільних наукових публікацій, реалізації наукових проєктів тощо мала бути припинена на виконання вимог законодавства України.

На сьогодні МОН разом з Державною науково-технічною бібліотекою України шляхом автоматичного пошуку і аналізу наукових публікацій, опублікованих у виданнях, які індексуються базами даних Scopus та/або WoS, за 2022—2023 рр., виявлено низку публікацій українських вчених, які представляють різні заклади вищої освіти та наукові установи України, або з представниками держави-агресора рф, або безпосередньо у наукових виданнях, що видаються в рф, а також підготовлених спільно з працівниками установ, утворених окупаційною владою на тимчасово окупованій території України. Зокрема особливу увагу було зосереджено на публікаціях, поданих до редакцій видань після прийняття Закону України від 19 червня 2022 року № 2299-IX «Про припинення дії Угоди між Урядом України та Урядом Російської Федерації про науково-технічне співробітництво», а також на тих із них, які мали посилання на фінансування досліджень з боку України.

Відтак, як інформує МОН, за результатами комплексного аналізу виявлених фактів наукового співробітництва, зокрема підготовки спільних наукових публікацій працівниками закладів вищої освіти (далі — ЗВО) та наукових установ (далі — НУ), що належать до сфери управління МОН, з працівниками установ рф, а саме публікацій, які були подані до друку та опубліковані після прийняття рішення Урядом України і Верховною Радою України про припинення науково-технічної співпраці з рф, Конкурсна комісія МОН на засіданні 15 грудня 2023 року та Наукова рада МОН на засіданнях 28 грудня 2023 року та 23 січня 2024 року рекомендували до застосування, а МОН застосувало такі обмеження:

— припинення фінансування з боку МОН досліджень, номери держреєстрації яких були зазначені у виявлених спільних публікаціях, з подальшим завершенням виконання цих досліджень у повному обсязі за рахунок власних ресурсів ЗВО / НУ;

— заборона авторам виявлених публікацій брати участь у конкурсах МОН на фінансування досліджень і розробок, які будуть оголошені впродовж 2024 — 2026 рр. включно;

— позбавлення авторів виявлених публікацій будь-яких формалізованих експертних і дорадчих функцій в системі МОН;

— попередження ЗВО / НУ, які під час здійснення наукових досліджень, виконання наукових проєктів, обов'язкового розгляду їхніх матеріалів на засіданнях вченої (наукової, науково-технічної) ради не ідентифікували та не зупинили співпрацю своїх працівників з працівниками установ рф, із подальшим вжиттям додаткових заходів на рівні ЗВО / НУ у разі повторення.

Додаткові рішення щодо припинення наукової співпраці з рф були прийняті також в Національній академії наук України (постанова Президії НАН України від 24.01.2024 № 22) та в Національному фонді досліджень України.

МОН додатково зауважило щодо необхідності припинення і неприпустимості будь-якої наукової (науково-технічної) співпраці з представниками, організаціями, установами, підприємствами держави-агресора — російської федерації, а також республіки білорусь, за підтримки якої рф здійснює агресію проти України (у тому числі на рівні спільних наукових публікацій, реалізації наукових проєктів, виконанні наукових робіт тощо).

Особливу увагу звернено також на необхідність виконання рішень Ради національної безпеки і оборони України, введених в дію указами Президента України, про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) до фізичних та юридичних осіб, зокрема в частині застосування таких обмежень, як припинення наукового співробітництва, освітніх контактів, заборона передавання технологій, прав на об'єкти інтелектуальної власності та неприпустимості співпраці з фізичними та юридичними особами, до яких застосовано відповідні санкції.

Прошу довести зміст цього листа до відома наукових працівників установи та забезпечити контроль за виконанням зазначених вимог чинного законодавства та постанови Президії НАН України від 24.01.2024 № 22.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій ЗАГОРОДНІЙ